

писав А. С. Макаренко, — значить виховати перспективні шляхи досягнення завтрашньої радості»[2, ст.136]. А. С. Макаренко підкреслював значення *гри як методу навчання* і виховання: «Потрібно йти назустріч постійному прагненню дітей до гри» [2, ст.137].

В. Сухомлинський поділив всі *загальнодидактичні методи навчання на дві групи*. Перша – методи, що забезпечують первинне сприйняття знань і вмінь учнями: розповідь, пояснення, лекція, опис; тлумачення понять, інструктаж, бесіда; самостійне читання книжки для первинного сприйняття знань; демонстрація і ілюстрація (кіно, схеми, картини, телебачення, діаграми, макети, таблиці, муляжі, моделі); показ трудового процесу, вміння; самостійне спостереження, екскурсія, практична і лабораторна робота в процесі самостійного оволодіння знаннями; показ фізичних вправ. Друга – методи усвідомлення, розвитку і поглиблення знань: вправи (усні, письмові, технічні); пояснення фактів і явищ природи, праці, суспільного життя; дискусії, творчі письмові роботи (твори, реферати, анотації, складання задач, програмування); виготовлення навчальних посібників і приладів, графічні роботи, лабораторні роботи, експеримент (на навчально-дослідній ділянці, в лабораторії, у кабінеті); керування машинами, механізмами, апаратами для поглиблення, розвитку, застосування знань і вмінь; тривала трудова діяльність, що поєднує мету практичної діяльності і мету вдосконалення вмінь та поглиблення знань [2].

У дидактиці кінця ХХ століття сформувалися ще різноманітніші підходи до класифікації методів навчання:

- 1) за джерелами знань (*Д. О. Лордкіпанідзе, Є. Я. Голант, Н. М. Верзілін*);
- 2) за характером логіки пізнання (*І. Я. Лернер*);
- 3) за рівнем проблемності засвоєння знань (*М. І. Махмутов*);
- 4) на основі цілісного підходу до процесу навчання (*Ю. К. Бабанський*);
- 5) на основі цілісного підходу до навчальної діяльності (*А. М. Алексюк*) та інші.

Таким чином, методи навчання з'явилися як узагальнення величезного досвіду педагогів. Їх не варто сприймати (і використовувати) як своєрідний рецепт для розв'язання навчальних завдань, тому що, як наголошував К.Д. Ушинський, важливий не сам метод, а ідея, що закладена в ньому. Лише творча мудрість учителя, яка опирається на наукові засади, може забезпечити оптимальний підхід до використання методів навчання з метою підвищення ефективності як викладання, так і учіння.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Кравець В. Історія класичної зарубіжної педагогіки та шкільництва. Навчальний посібник / В. Кравець – Тернопіль, 1996. – С. 122–178.
2. Любар О. О. Історія української педагогіки : навч. посіб. для студ. пед. навч. закл. / О. О. Любар, М. Г. Стельмахович, Д. Т. Федоренко ; За ред. М.Г.Стельмаховича. – К. : ІЗМН, 1999. – 356 с.
3. Стельмахович М. Г. Українська народна педагогіка : навч.-метод. посіб. для студ. пед. навч. закл., держ. ун-тів / М. Г. Стельмахович ; М-во освіти України. Ін-т змісту і методів навчання. – К., 1997. – 231 с.
4. Усатенко Т. П. Українська національна школа: минуле і майбутнє : Українознавчий вимір / Т. П. Усатенко ; М-во освіти і науки України. Наук.- дослід. ін-т українознавства. Постійна комісія Київради з питань гуманіт. політики. – К. : Наук. думка, 2003. – 286 с.

Дзудзило С.

Науковий керівник – Сеньовська Н. Л.

ВИМОГИ ДО ОСОБИСТОСТІ УЧИТЕЛЯ В ІСТОРІЇ ЗАРУБІЖНОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ КЛАСИЧНОЇ ПЕДАГОГІКИ

*Посередній учитель розповідає,
гарний учитель пояснює,
чудовий учитель демонструє,
а геніальний - надихає.
Про достоїнства вчителя не можна судити
по розмірах юрби, що йде за ним.*

Річард Бах

Людина, що встала за вчительський стіл, відповідальна за все, все знає і вмє, за долю кожного учня, підростаючого покоління, суспільства і держави. Важко уявити собі іншу діяльність, від якої так багато залежить у долі кожного з нас і всього народу. Педагогічна праця належить до дуже складних видів людської діяльності. Але що саме робить учитель, більшість не розуміє, обмежуючись вказівками на зовнішні, видимі характеристики його дій. Багато чого прояснюється, якщо поставити інше питання: чим саме, окрім диплома педагогічного ВНЗ вчитель відрізняється від інших? Цю проблему розглядали багато видатних педагогів.

Мета статті – узагальнити результати досліджень класиків української та зарубіжної педагогіки стосовно вимог до особистості вчителя.

Одним із найскравіших педагогів античності був **Марк Фабій Квінтіліан**. Протягом 20 років він утримував відкрити ним риторичну школу (аналог сьгоднішніх ВНЗ), яка завдяки своїй популярності стала першою державною риторичною школою у Стародавньому Римі. Квінтіліан вперше в історії педагогіки сформулює ряд вимог до вчителя: любити дітей, бути для них хорошим прикладом у всьому, розмовляти чистою і грамотною мовою, бути освіченим. Для роботи у школі підвищеного типу вчитель обов'язково повинен попередньо працювати певний час в елементарній школі.

Ян Амос Коменський, основоположник педагогіки як науки, у XVII столітті сформулював **вимоги до вчителя**, що не втратили актуальності досі. Він уважав, що своєю високою моральністю, любов'ю до людей, знаннями, працелюбністю та іншими якостями вчитель повинен стати взірцем для наслідування з боку учнів і особистим прикладом виховувати у них людяність. Він вимагав, щоб педагог уважно ставився до учнів, був привітливим і ласкавим, не відштовхував від себе дітей своїм суворим поведінням, а приваблював їх батьківським ставленням, манерами та словами. На його думку, дітей слід вчити легко і радісно, «щоб напій науки проковтувати без побоїв, без крику, без огиди, словом, привітно і приємно» [<http://www.lnu.edu.ua>].

Йоган Генріх Песталоцці одним із перших звернувся до розробки проблеми взаємозв'язку виховання і навчання дітей. Він вимагав від педагога вивчення і врахування на практиці індивідуальності дитини, надання їй не тільки елементарних відомостей, але й пробудження та підтримання її духовних сил, морального і суспільного ушляхетнювання. Цим Песталоцці переосмислив соціальну роль учителя і дав зрозуміти, що для успішного виховання молоді потрібні професійно вишколені вчителі.

Вільгельм Адольф Дістервег популяризував вчительську професію і поставив ряд вимог до особи вчителя: досконало знати свій предмет, любити свою професію і дітей; бути рішучим, енергійним, мати тверду волю характер, весь час вести дітей вперед, не відступаючи від своїх принципів; мати громадську мужність і свої власні переконання; ніколи не зупинятись – весь час працювати над власною освітою; бути носієм високих моральних якостей і завжди бути прикладом для своїх вихованців: «Покажи мені своїх учнів, і я побачу тебе» [<http://www.info-library.com.ua>].

Григорій Савич Сковорода – видатний український педагог, поет – висував високі вимоги до вчителя, визначав його керівну роль у навчальному процесі. Серед основних рис педагога виділяв любов і повагу до особистості учня, гідність, безкомпромісність, чесність, служіння добру. Безмежна любов до вихованців в нього поєднувалась з великою вимогливістю до них.

Костянтин Дмитрович Ушинський – корифей світової педагогічної думки, українець за походженням, один із основоположників педагогічної науки. Складені ним вимоги до вчителя і його всебічної підготовки сформульовані чітко та однозначно. Вміння не тільки вчити, а виховувати любов до своєї професії й прихильне ставлення до дітей, відповідальне ставлення до обов'язків педагога, освіченість, ґрунтовне знання педагогіки і психології, володіння педагогічною майстерністю й педагогічним тактом – ось провідні риси справжнього вчителя.

Василь Олександрович Сухомлинський вважав, що учитель – це особлива професія, яку не порівняєш ні з якою іншою справою: по – перше, хороший учитель – це людина, яка любить дітей, знаходить радість у спілкуванні з ними, вірить у те, що кожна дитина може стати хорошою людиною, вмє дружити з дітьми, приймає близько до серця дитячі радощі і горе, знає душу дитини; по – друге, цей учитель добре знає науку, на основі якої побудований предмет, що викладається ним. Чим глибші знання, чим ширший кругозір, всебічна наукова освіченість

вчителя, тим у більшій мірі він не тільки викладач, але й вихователь; по – третє, хороший учитель – це людина, яка знає психологію і педагогіку, адже без знання науки про виховання працювати з дітьми неможливо; по – четверте, хороший учитель – це людина, яка досконало володіє умінням в тій чи іншій трудовій діяльності, майстер своєї праці. У хорошій школі у кожного вчителя є яка – небудь трудова пристрасть.

В. О. Сухомлинський звернув увагу на проблему підготовки учителя до уроків: «Знаючий, думаючий, досвідчений педагог не засиджується довго, готуючись до завтрашнього уроку. Учитель готується до хорошого уроку все життя... Така духовна і філософська основа нашої професії і технології нашої праці: щоб дати учням іскорку знань, треба поглинути ціле море світла» [1, ст. 383].

Антон Семенович Макаренко збагатив світову педагогіку, вказавши вказує шляхи формування педагогічної майстерності: розвиток зору вчителя, вміння читати обличчя вихованців, їх жести, внутрішні стани тощо; формування вміння керувати своїм обличчям, поведінкою, жестами; формування мовної техніки, постановка голосу; розвиток емоційно – вольових якостей і комунікативних умінь; акторська підготовка, вміння грати в дитячому колективі, розігрувати педагогічний гнів, йти на педагогічно доцільний ризик; підготовка до подолання опору вихованців виховним впливом; психологічна підготовка, формування дослідницьких навичок майбутнього вчителя тощо.

Таким чином, узагальнивши дослідження видатних українських та зарубіжних педагогів минулого, можна зробити висновок, що хороший вчитель перш за все є психологом, любить дітей і власну професію, має високий рівень загальної ерудиції та знань зі свого предмета. Його не замінити ніякими книгами і підручниками, технічними засобами навчання, бо крім знань, він передає дітям частинку своєї душі, спрямовує їх духовний розвиток. Як писав К. Д. Ушинський, «вихователь – не чиновник, а якщо він чиновник, то він не вихователь» [2, ст. 302].

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Любар О. О. Історія української школи і педагогіки / О. О. Любар, М. Г. Стельмахович, Д. Т. Федоренко. – Київ : Знання, 2006. – 447 с.
2. Кравець В. П. Історія української школи та педагогіки / В. П. Кравець. – Тернопіль: Вид-во Тернопіль, 1994. – 357 с.
3. Педагогічна майстерність: Підручник / І. А. Зязюн, Л. В. Крамушенко, І. Ф. Кривонос та ін.; За ред. І. А. Зязюна. – К.: Вища шк., 1997. – 349 с.

Джуряк А.

Науковий керівник – доц. Петрикович Ю.Я

КОМП'ЮТЕРНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ПРИСТОСУВАННЯ ДЛЯ МЕХАНІЧНОГО СВЕРДЛІННЯ ОТВОРІВ В СЕРЕДОВИЩІ SOLIDWORKS

Постановка проблеми. Автоматизоване проектування (computer-aided design - CAD) є технологією, яка полягає у використанні комп'ютерних систем для полегшення створення, зміни, аналізу та оптимізації графічних проектів. Будь-яка програма, що працює з комп'ютерною графікою, так само як і будь-який додаток, що використовується в інженерних розрахунках, відноситься до систем автоматизованого проектування. САПР на засобах CAD дозволяє вирішувати задачі від геометричного моделювання для роботи з формами, до спеціалізованих додатків для аналізу та оптимізації. В них використовуються програми для аналізу допусків, розрахунку мас-інерційних властивостей, моделювання методом кінцевих елементів і візуалізації результатів аналізу. Комплексним вирішенням проблем є впровадження комп'ютерів у виробничий процес, що дає можливість перейти до автоматизованого виробництва. Таким чином, удосконалення процесу інженерного моделювання є досить актуальне питання в наш час.

Тема: Комп'ютерне моделювання пристосування для механічного свердління отворів в середовищі SolidWorks.

Об'єкт дослідження: Технологія комп'ютерно-геометричного та розрахунково-імітаційного моделювання пристосування для механічного свердління отворів використовуючи програмні середовища SolidWorks, Simulink.